

Sysipimikkä

Kuva: Saara Tunturi/WWF

Sysipimikkä (*Upis ceramboides*)

Sysipimikkä on kovakuoriainen, joka elää luonnontilaisissa metsissä, lähinnä paloalueilla.

Se on noin kaksi senttiä pitkä ja se elää taulakäävän lahottamilla, palaneilla ja kaatuneilla koivuilla.

Sysipimikkä esiintyy melko runsaana Itä- ja Pohjois-Suomessa, jossa sen voi tavata hakkuualueille jätetyistä koivupötkelöistä. Viime vuosikymmeninä Sysipimikkä on käynyt selvästi harvinaisemmaksi.

Kuva: D. Sikes/Flickr

Tarvikkeet

- 20 kpl mini-ilmapalloja (varaa ylimääräisiä rikkoutumisriskin vuoksi) TAI pesupalloja (oppilaat voivat tuoda kotoa ylimääräisiä nestemäisissä pyykinpesuaineissa käytettäviä pesupalloja)
 - Runsaasti sanomalehtiä (vähintään yksi lehti/oppilas)
 - Kuumaa vettä (vedenkeittimellä)
 - 2-3 kg sokeria
 - 2 sekoitusastiaa, esim. kattiloita
 - Vispilä tai haarukka
 - Vahakangas tai muu pöydän suojaksi
 - 20 kpl korkkeja (esim. limsapullon tai maitopurkin)
 - Mustaa pulloväriä
 - Piipunrassia (musta)
 - Yleisliimaa (Erikeeperiä)
 - Tuorekelmua
-

Huomioitavaa

- Jos käytät ilmapalloja, puhalla tai pumpppaa ilmapallot etukäteen.
- Pesupallot ovat ilmapalloja kestävämpi vaihtoehto ja soveltuvat vielä pesukäyttöön tai uudelleen askartelussa hyödynnettäviksi.
- Voit tehdä sokeriliemen jo edellisenä päivänä. Huoneen lämmössä veteen liuotettu sokeri säilyy juoksevana ja käyttökelpoisena, kun se on suojattu esimerkiksi kelmulla. Liuoksen ei ole hyvä olla kuumaa lasten sitä käsitellessä.

Sokerivesiseos

- 20 oppilaalle tarvitset n. 2-3 kg sokeria. Kaksi kiloa pitäisi riittää, mutta kolmas paketti on hyvä olla varalla.
- 1 osa vettä + 1 osa sokeria
- Sekoita 1 litraan kuumaa vettä 1 litra sokeria. Sekoita ja odota niin kauan, että sokeri on kokonaan liuennut veteen. Sokerin liukeneminen vie aikaa hetken (n. 10-15 min). Käytä kuumaa vettä, jotta sokerin liukeneminen tapahtuisi nopeammin.
- Tee ensin kaksi puolen kilon erää omissa asioissaan. Tämä siksi, että liukeneminen tapahtuisi nopeammin. Metalliset astiat, kuten kattilat toimivat tässä parhaiten.
- Voit kaataa seoksen oppilaille omiin lautasiin tai kulhoihin sokerin muututtua nestemäisiksi.

Työohje 1

- Suojaa pesupallo tuorekelmulla, näin hyönteisen irrottaminen helpottuu.
- Revi sanomalehdistä paloja ja kasta niitä vuorotellen sokeriveteen. Asettele palat pesupallon päälle.
- Kun kerros alkaa olla tukevahko, aseta korkki hyönteisen pääksi. Jatka palojen kastamista ja asettelua. Tue pienemmillä paloilla korkki kiinni muuhun runkoon ja asettele vielä isompia paloja päälle. Kun kerros on paksu, noin 1 cm voit lopettaa ja jättää työn kuivumaan.
- Kuivuminen kestää noin vuorokauden.

Työohje 2

Hyönteisen kuivuttua

- Leikkaa aukon kautta noin pallon puolesta välistä hyönteinen irti.
- Tasoita leikattu reuna saksilla, jotta ötökkä pysyy pystyssä pöydän pinnalla eikä kallistu jommallekummalle sivulle. Voit myös muotoilla hyönteistä haluttuun malliin.
- Maalaa hyönteinen. Maalin kuivuttua lisää piipunrassista jalat ja tuntosarvet.

